

STÄMMOHANDLINGAR

Ekologiska Lantbrukarnas

RIKSSTÄMMA

14 mars 2024

FÖREDRAGNINGSLISTA

Ekologiska Lantbrukarnas förbundsstämma 2024

Torsdag 14 mars 2023 Ombergs golf. Kl. 10.00 - ca 14.00

Välkomna till riksförbundsstämman
Riksstyrelseordförande Erika Olsson

1. Mötet öppnas
2. Val av mötesordförande
3. Val av övriga mötesfunktionärer (mötessekreterare, justerare, och rösträknare)
4. Fastställande av dagordning
5. Fastställande av röstlängd
6. Fråga om mötet kallas i behörig ordning
7. Styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse.....Bilaga 7a och 7b
8. Revisionsberättelse.....Bilaga 8
9. Fastställande av årets resultat- och balansräkning
10. Beslut om årets resultat
11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
12. Fastställande av arvoden och ersättningar.....Bilaga 12
13. Fastställande av antal styrelseledamöter
14. Val av ordförandeBilaga 14
15. Val av styrelseledamöter.....Bilaga 15
16. Val av valberedning.....Bilaga 16
17. Val av revisorer samt revisorssuppleanter.....Bilaga 17
18. Verksamhetsplan och Budget 2024.....Bilaga 18a, 18b och 18c
19. Stadgeändring.....Bilaga 19
20. Inkomna motioner och skrivelser.....Bilaga 20
21. Övriga frågor
22. Mötet avslutas

Verksamhetsberättelse 2023

Ekologiska Lantbrukarna 2023

2023 kan vi minnas som året då absolut ingenting var lätt. Sent utbetalningsdatum för ekostöden och delvis förändringar i och med den nya programperioden av CAP. Låga avräkningspriser och höga priser på alla insatsmedel, samtidigt med stigande räntor och vikande betalningsförmåga bland konsumenten. Till det en kall vår som förbyttes i mycket höga temperaturer under försommaren och därefter mycket stora mängder nederbörd. Cirka 100 000 hektar togs ur ekologiskt certifierad produktion i Sverige, vilket motsvarar minst ett par hundra ekologiska gårdar.

Under året har föreningen haft ett stort antal kontakter med politiker, regionalt och på riksnivå. Vi har tagit en aktiv del i IFOAM Organics Europe och var bland annat värdland för vårens möte med Farmers Group. Vi har också fördjupat vårt samarbete med KRAV och Organic Sweden, inte minst i det viktiga arbetet med att driva marknaden för svenskt ekologiskt och KRAV-märkt. Men även opinionsbildning och näringspolitiska kontakter har stärkts genom gemensamt arbete. Ekologiska lantbrukarna finns också själva representerade i fler av Jordbruksverkets arbetsgrupper och utskott och vi är en självklar remissinstans till Miljö- och infrastrukturdepartementet.

Tillsammans i föreningen har vi genomfört ett stort antal Lunch hos Ekobonden, Bonde i Butik och regionala aktiviteter under kampanjen Ekoseptember. Det är fantastiskt att se det engagemang och verksamhet som finns i organisationen, trots utmanande tider.

KOMMUNIKATION

Under 2023 har vi...

- Tagit plats i media med intervjuer med lantbrukare som berättar om det svåra läget på gårdarna.
- Fått stor spridning på våra kvartalsrapporter.
- Debatterar i riksmidia (Svenska dagbladet) och i minst 10 lokaltidningar.
- Omnämnts i media minst 70 gånger.
- Debatterat i lantbrukspressen vid minst 4 tillfällen.
- Vuxit på Instagram och Facebook, genom att skapa innehåll som våra medlemmar uppskattar och vill dela vidare.
- Hjälpt minst 10 bönder genomföra "bonde i butik".
- Bidragit till att 28 arrangemang genomförts inom EKO-september där minst 6200 medborgare mött en ekobonde.

Mål från verksamhetsplanen

- En tydlig och djärv utåtriktad kommunikation som ger fler kunskap om varför ekolantbruket är viktigt.
- En stärkande och värvande kommunikation som visar vilken påverkan föreningen gör i olika för ekolantbruket centrala områden.

”Är inte maten egentligen för billig?”

I ett samhälle där maten värderas högre kommer vi lantbrukare ha större möjlighet att vårda landskapet och producera mer mat i kretslopp utan importberoende. Det skriver Erika Olsson, Ekologiska lantbrukarna.

FÖRENINGsutveckling och värvning

Bilaga 7a

Under 2023 har vi...

- Fortsatt värvningsarbetet och välkomnandet av nya medlemmar.
- Utvecklat ny värvningsstrategi och avvecklat extern säljaktör.
- Stöttat distriktsstyrelserna i årsmötesplanering.
- Genomfört kvartalsvisa träffar för distriktsordföranden.
- Genomfört utbildningar och digitala träffar för nya förtroendevalda, kassörer och valberedning.
- Genomfört 10 medlemsfrukostar, deltagande mellan 33-93 personer.
- Föreningen har syns utåt i 18 av 19 distrikt med fysiska och digitala aktiviteter.
- På riksstämman i Örebro deltog 48 st ombud från 13 distrikt.
- Till distriktsfonden inkom en ansökan, i övrigt användes distriktsfonden till förtroendevaldaträff i november i Kolsva med ca 40 deltagare.
- Medlemsantalet vid slutet av 2023 var 1365 inkl. familjemedlemmar.
- Totalt värvades cirka 60 st medlemmar.
- Under 2023 avslutade 150 stycken sitt medlemskap.
- 82% förnyade sitt medlemskap.
- Ansökt och beviljats 90-konto från Svensk insamlingskontroll.

Mål från verksamhetsplanen

- Alla värvade ska ha en god upplevelse, proffsig bemötande, snabb återkoppling, känna sig sedd och viktig.
- Medlemsantalet ska öka i linje med det övergripande målet till 2025.
- Alla medlemmar har nära till föreningen genom regionala aktiviteter eller tillgängliga digitala möten.

MARKNADSUTVECKLING

Under 2023 har vi...

- Släppt fyra kvartalsrapporter där vi såg att försäljningen minskade under Q1 och Q2, för att sedan stå still under Q3 och öka under Q4, det visar hur viktig det är med kontinuerlig mätning av marknaden.
- Startat upp sju marknadspiloter, varav två lever vidare under 2024
- Sökt nya former för finansiering av marknadsprojektet och landat i att vi vill genomföra en heldagskonferens med lansering av årsrapporten för att förhoppningsvis få ett överskott som kan gå in i framtida marknadsarbete.
- Skapat en rapport om marknaden för ekologisk spannmål.
- Utbildat fler eko-ambassadörer.
- Vid flera tillfällen föreläst om insikterna från våra rapporter för lantbrukare.
- Arrangerat branschträffar, framförallt under Ekodagarna som hade marknadstema.
- Samlat eko-Sverige till en gemensam satsning på Ekologiska Marknadsdagen och rapportsläpp i mars 2024, som ett led i att säkra fortsatt finansiering av tillförlitlig marknadsbevakning för svensk ekomat.

Mål från verksamhetsplanen

- Föreningen har ett aktivt branschvis arbete för att våra medlemmar själva ska kunna bevaka, diskutera och skapa nya samarbeten och affärsmöjligheter på ekomarknaden.
- En löpande, heltäckande och korrekt beskrivning av utvecklingen av försäljning, produktion och trender på ekomarknaden görs i samverkan med våra närmaste branschorganisationer och når ut brett i lantbruks- och livsmedelsbranschen.

PÅVERKAN, POLITIK OCH REGLER

Under 2023 har vi...

- Arrangerat styrelsemöte i Riksdagen och där träffat och pratat med 12 politiker från miljö och jordbruksutskottet (Mp, C, S och M).
- Skrivit inspel om Livsmedelsstrategin till Landssbygdsdepartementet i samarbete med övriga eko-organisationer.
- Träffat företrädare för Miljöpartiet samt Centerpartiet på ordförandens gård.
- Varit aktiva i KRAVs arbete angående nitrit/nitrat och regeldispenser vid torka.
- Debatterat om riskerna med de s.k. "Nya genomiska teknikerna" (NGT) i lantbruksmedia, med riksdagsledamöter, panelsamtal på KSLA, med företrädare från Jordbruksverket samt skrivit upprepade skrivelser om lagförslagen på området till ansvariga EU-politiker.
- Arrangerat två medlemsfrukostar med tema om CAP nationellt och internationellt tillsammans med IFOAM OE.
- Gjort tre skrivelser om utbetalningsplanen för miljöstöd inkl eko och påverkat i flertalet forum för att ersättningsnivåer skulle höjas. Detta gav resultat med höjningar och viss tidigareläggning av utbetalningar under våren 2024.
- Sett till att få plats med representanter i Miljömålsberedningen samt Landsbygdsnätverkets styrgrupp för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Mål från verksamhetsplanen

- Dialog förs med företrädare från olika riksdagspartier som bidrar till nya insikter och bredare uppslutning för ekologiskt som verktyg för såväl konkurrenskraft som miljönytta i svenskt lantbruk.
- Ett aktivt påverkansarbete för att det svenska ekolantbruket ska gå starkt ur reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken, CAP, och ha rimliga möjligheter att anpassa produktionen till de nya EU-reglerna för ekologisk produktion.
- Föreningens arbete med att påverka de politiska och regelmässiga villkoren synliggörs tydligt för medlemmar och potentiella nya medlemmar.

MILJÖ, KLIMAT OCH PRODUKTIONSUTVECKLING

Under 2023 har vi...

- Arbetat vidare tillsammans med Naturskyddsföreningen om biologisk mångfald.
- Lanserat rapporten "Lantbruket, samhället och den biologiska mångfalden".
- Arrangerat föreläsningar, öppna gårdar och studiebesök tillsammans med Naturskyddsföreningen.
- Påbörjat arbetet med att ta fram en film om rapportens innehåll samt skapat studiecirkelmateriel om rapporten.
- Sam-arrangerat en kulturspannmålskonferens tillsammans med föreningen Allkorn.
- Diskuterat utvecklingen av ekologiskt i Sverige och KRAV-märkningen tillsammans med KRAV på tre större lantbrukarträffar under hösten.

Mål från verksamhetsplanen

- Ekologiskt positioneras tydligare som avgörande för en förbättrad biologisk mångfald i svenskt lantbruk och i landskapet i stort.
- Ekologiska Lantbrukarna bidrar aktivt till att utvecklingen av odling av kulturspannmål och andra bättre sorter anpassade för ekologisk produktion.

Årsredovisning
för
Ekologiska Lantbrukarna i Sverige
832800-7839

Räkenskapsåret
2023

Resultaträkning

Not

**2023-01-01
-2023-12-31****2022-01-01
-2022-12-31****Verksamhetsintäkter**

Medlemsintäkter	494 213	536 452
Serviceintäkter	1 900 319	2 117 044
Gåvor	14 728	0
Sålda tjänster	2 285 595	1 620 144
Bidrag	3 604 800	2 744 520
Summa verksamhetsintäkter	8 299 655	7 018 160

Verksamhetskostnader

Köpta tjänster	-4 059 647	-3 297 501
Övriga externa kostnader	-1 565 437	-1 240 578
Personalkostnader	-3 040 067	-2 659 781
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-3 120	-3 120
Summa verksamhetskostnader	-8 668 271	-7 200 980

Verksamhets resultat**-368 616****-182 820****Finansiella poster**

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	275	5
Räntekostnader och liknande resultatposter	-3 721	11 185
Summa finansiella poster	-3 446	11 190

Resultat efter finansiella poster**-372 062****-171 630****Årets resultat****-372 062****-171 630**

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Maskiner och andra tekniska anläggningar		6 256	9 376
Summa materiella anläggningstillgångar		6 256	9 376
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		30 000	30 000
Summa finansiella anläggningstillgångar		30 000	30 000
Summa anläggningstillgångar		36 256	39 376
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 120 296	695 744
Övriga fordringar		0	42 275
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		145 276	162 625
Summa kortfristiga fordringar		1 265 572	900 644
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 294 149	1 862 904
Summa kassa och bank		1 294 149	1 862 904
Summa omsättningstillgångar		2 559 721	2 763 548
SUMMA TILLGÅNGAR		2 595 977	2 802 924

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	2		
Ingående eget kapital		-309 309	-137 679
Årets resultat		-372 062	-171 630
Eget kapital vid årets utgång		-681 371	-309 309
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		939 119	536 883
Skatteskulder		52 908	49 930
Övriga skulder		264 792	98 366
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 020 529	2 427 054
Summa kortfristiga skulder		3 277 348	3 112 233
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 595 977	2 802 924

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsbokslutet upprättas i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2017:3) om årsbokslut.

Not Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
Företagsinteckning	400 000	400 000
	400 000	400 000

Not 2 Förändringar i eget kapital

	Balanserat resultat	Ändamålsbest medel	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	-378 033	240 355	-171 630	-309 308
Disposition av föregående års resultat:	-171 630	0	171 630	0
Årets resultat			-372 062	-372 062
Belopp vid årets utgång	-549 663	240 355	-372 062	-681 370

Den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Nyköping

Erika Olsson
Ordförande

Elin Rydström

Ulrika Brydling

Märta Jansdotter Aguirre

Lisa Schneider

Marcus Lundmark

Ivar Nilsson

Svante Kaijser

Mikael Olofsson

Vår revisionsberättelse har lämnats

Bengt-Åke Karlsson
Revisor

Bodil Kosbo
Revisor

Anne-Louise Palm
Auktoriserad revisor

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-22 12:42:21 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNE-LOUISE PALM

Datum

Anne-Louise Palm
Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post

EKOLOGISKA LANTBRUKARNA I SVERIGE 832800-7839 Sverige

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 13:15:25 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: ERIKA OLSSON

Datum

Erika Olsson

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 13:16:32 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Elin Susanna Rydström

Datum

Elin Rydström

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 17:12:00 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Ulrika Brydling

Datum

Ulrika Brydling
Ledamot

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-22 11:57:18 UTC**Namn returnerat från Svenskt BankID: Märta Pia Lucia Jansdotter
Aguirre

Datum

Märta Jansdotter Aguirre

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 12:37:25 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Lisa Maria Ulrika Schneider

Datum

Lisa Schneider

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 10:23:06 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Markus Lundmark

Datum

Marcus Lundmark

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 15:01:18 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: IVAR NILSSON

Datum

Ivar Nilsson

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 14:28:27 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: SVANTE KAIJSER

Datum

Svante Kaijser

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID**2024-02-21 11:04:53 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Jonny Mikael Olofsson

Datum

Mikael Olofsson

Leveranskanal: E-post

BODIL KOLSBO Sverige**Signerat med Svenskt BankID****2024-02-22 12:32:17 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bodil Marianne Kolsbo

Datum

Bodil Kolsbo

Leveranskanal: E-post

BENGT-ÅKE KARLSSON Sverige**Signerat med Svenskt BankID****2024-02-22 12:48:10 UTC**

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bengt-Åke Karlsson

Datum

Bengt-Åke Karlsson

Leveranskanal: E-post

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Ekologiska Lantbrukarna i Sverige, org.nr 832800-7839

Rapport om årsbokslutet

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsbokslutet för Ekologiska Lantbrukarna i Sverige för år 2023. Enligt min uppfattning har årsbokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med bokföringslagen. Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsbokslutet

Den andra informationen består av rapport verksamhetsberättelse 2023 som jag inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsbokslutet omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsbokslutet är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsbokslutet. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsbokslutet upprättas och för att bokföringslagen tillämpas vid upprättande av årsbokslutet. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsbokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsbokslutet som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsbokslutet.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsbokslutet. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på detta. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsbokslutet, däribland upplysningarna, och om årsbokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med bokföringslagen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat..

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsbokslutet har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Ekologiska Lantbrukarna i Sverige för år 2023.

Jag tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet.

Norrköping den dag som framgår av min elektroniska signatur

Anne-Louise Palm
Auktoriserad revisor

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-02-27 14:15:03 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNE-LOUISE PALM	Datum
Anne-Louise Palm	
Auktoriserad revisor	
	Leveranskanal: E-post

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Ekologiska Lantbrukarna i Sverige organisations nr 832800-7839

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Ekologiska Lantbrukarna i Sverige för räkenskapsåret 2023. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och att god redovisningssed tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med gällande lagstiftning och ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Vi tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Nyköping den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Bodil Kolsbo

Bengt-Åke Karlsson

BODIL KOLSBO Sverige***Signerat med Svenskt BankID******2024-02-22 12:29:53 UTC***

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bodil Marianne Kolsbo

Datum

Bodil Kolsbo

Leveranskanal: E-post

BENGT-ÅKE KARLSSON Sverige***Signerat med Svenskt BankID******2024-02-22 13:24:06 UTC***

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bengt-Åke Karlsson

Datum

Bengt-Åke Karlsson

Leveranskanal: E-post

FASTSTÄLLANDE AV ARVODEN OCH ERSÄTTNINGAR

Valberednings förslag:

Valberedningen föreslår oförändrade principer, dvs att styrelsen själv har rätt att besluta om styrelsearvoden upp till den norm LRF tillämpar.

Kostnads- och reseersättning skall utgå mot kvitto eller räkning. Förutom dessa ersättningar skall föreningens ordförande ersättas med upp till ett basbelopp.

VAL AV ORDFÖRANDE

**Valberedningen föreslår stämman att till ordförande i Ekologiska
Lantbrukarna på 1 år välja:**

Erika Olsson, Tystberga (omval)

VAL AV STYRELSELEDAMÖTER

Valberedningen föreslår stämman att till styrelseledamöter i Ekologiska

Lantbrukarna välja:

Svante Kaijser, Trollhättan (omval 2 år)

Mikael Olofsson, Skellefteå (omval 2 år)

Ulrika Brydling, Stockholm (omval 2 år)

Valda på förra årets stämma med 1 år kvar:

Ivar Nilsson, Falkenberg

Lisa Schneider, Fjugesta

Marcus Lundmark, Kristianstad

Elin Rydström, Lövön

Märta Jansdotter Aguirre, Uddevalla

VAL AV VALBEREDNING

Valberednings förslag:

2023 års valberedning har bestått av:

Per Fredriksson, Skaraborg (sammankallande)

Peter Nilsson, Skåne.

Pär Lindqvist, Uppland.

Malin Lundqvist Gunnarsson, Sydost.

Emma Ekersholm, Jämtland-Härjedalen.

VAL AV REVISORER SAMT REVISORSSUPPLEANTER

Valberednings förslag:

Auktoriserad revisor anlitad av föreningen är Ann-Louise Palm, PWC, auktoriserad revisor.

Ersättare:

Elin Karlsson, PWC, auktoriserad revisor.

Valberedningen föreslår stämman att till föreningsrevisor utse:

Håkan Carlborg, Knutby (nyval som ordinarie med 2 år)

Bengt-Åke Karlsson, Motala (med 1 år kvar)

Samt att till revisorssuppleant utse:

Nyval på 2 år: Marie Larsson, Ölme

Verksamhetsplan 2024

*Från marknadskris till långsiktig hållbarhet i
den svenska ekologiska produktionen*

INLEDNING

Förändringens vindar blåser både politiskt och på marknaden för svenska ekolantbrukare. En ökad osäkerhet i vår omvärld innebär kostnadsökningar och oro för all livsmedelsproduktion. Bland svenska marknadsaktörer och i civilsamhället syns dock också ett pånyttfött intresse att prata och utveckla ekologiska livsmedel som en del av ett större hållbarhetsarbete.

Det ekonomiska läget är för många extremt tufft på gårdsnivå och behovet av ett samlat branscharbete för ekologiskt är större än någonsin. Samtidigt ökar förväntningarna på lantbruket i stort att bidra med lösningar på de stora miljö- och klimatkriser som hotar hela grunden för vår matproduktion. Det ger också öppningar till nya affärsmodeller och samarbeten att prövas.

Under 2024 arbetar föreningen i följande verksamhetsområden:

- Påverkansarbete politik och regler
 - Strategisk eko-utveckling
 - Marknadsutveckling
- Föreningsutveckling och medlem
 - Kommunikation

Under året prioriterar vi upp arbetet med strategisk ekoutveckling samt politiskt påverkansarbete. Det konsument- och marknadsnära arbetet bibehåller vi genom samarbeten med KRAV och Organic Sweden med flera aktörer.

FÖRENINGsutveckling och medlem

Bilaga 18a

Medlemmar i alla distrikt upplever konkret medlemsnytta och Ekologiska Lantbrukarna driver fortsatt aktiv värvning i hela landet.

Detta särskilt genom...

...att stötta föreningens distrikt för verksamhet i hela landet.

... att etablera nätverk för unga, engagerade för ekologiskt lantbruk.

...att en hög andel av landets aktiva ekobönder är medlemmar i föreningen.

PÅVERKAN, POLITIK OCH REGLER

Bilaga 18a

Ekologiska Lantbrukarna ska under 2024 arbeta för att ekologiskt lantbruk positioneras som det verktyg för hållbarhet och robusthet som det är, i bredare lager av lantbrukssverige.

Detta särskilt genom...

... dialog med politiker om ekologiskt lantbruk som ett viktigt verktyg i arbetet med civil beredskap.

... tydliga och förankrade positioner inför nästa reform av gemensamma EU-politiken, samt söka samverkan med fler allierade i påverkansarbetet med detta.

... stärka kontakten med centrala myndigheter och andra branschorganisationer nära våra medlemmar.

Strategisk ekoutveckling

Ekologiska lantbrukarna ska under året ta en mer aktiv roll för att samla branschen kring hur den ekologiska produktionen och idén om vad ekologiskt står för ska fortsätta utvecklas, i linje med de ekologiska principerna.

Detta särskilt genom att...

... skapa forum för dialog med miljörörelse samt konventionella lantbruksorganisationer om vad ekologiskt står för.

... i samarbete med KRAV föra en lantbrukardriven diskussion om hur svensk ekoproduktion kan, bör och vill utvecklas.

... initiera eller medverka i konkreta projekt inom kritiska utvecklingsområden, t.ex. ekologisk förädling och utsädesproduktion, högre självförsörjningsgrad på proteinfoder samt gödselstrategier utan konventionella restflöden.

MARKNADSUTVECKLING

Ekologiska lantbrukarna fokuserar under 2024 på att genom smarta samarbeten och aktiva branschkontakter driva på för ökad försäljning av ekologisk och KRAV-märkt mat med svenskt ursprung samt en höjd merbetalning till lantbruket för eko/KRAV-råvara.

Detta särskilt genom...

... medlemskap och aktiv samverkan med KRAV och Organic Sweden i branschdialog, kommunikation och analys om ekomarknaden.

... stärka medlemmar och distrikt i att själva påverka sin marknad och prissättning.

... opinionsbildning om det ekologiska systemet i hållbarhetssammanhang och inom lantbruksbranchen.

KOMMUNIKATION

Alla ekobönder ska veta om att Ekologiska Lantbrukarna skapar verklig nytta för dem genom att påverka beslutsfattare och medborgare så att fler ser ekologiskt lantbruk som en systemlösning för hållbarhet.

Detta särskilt genom...

... en tydlig och djärv kommunikation i lokalpress och social media som ger fler kunskap om varför ekolantbruket är viktigt.

... en stärkande och värvande kommunikation som visar vilken påverkan föreningen gör i olika för ekolantbruket centrala områden, särskilt i lantbrukspressen.

... att positionera eko i de diskussioner som förs i hela branschen och allmänna opinionen om hållbarhet och livsmedelsförsörjning.

Budgetförslag 2024				
Ekologiska Lantbrukarna i Sverige				
	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	<i>Kommentarer</i>
Intäkter				
Tot medl intäkter	2 653 497	2 394 533	2 400 000	
Anslag/projekt- 355 Utsäde			720 500	
Anslag/projekt - Vall			50 000	
Anslag/projekt - 427 Marknad	3 694 928	4 860 554	915 185	
Anslag/Projekt - Eko-september Gävleborg				ev tillkommande medel för regionala Eko-projekt under våren
Anslag/projekt - 1324 Ekhaga för Ekodagarna			350 000	
Anslag/projekt - 349 Sorghum			50 000	
Sponsring	182 000	200 050	320 000	Distriktet dragit in mer spons än väntat
Partnerskap KRAV	190 000	282 105	255 000	
Annonstäckter	0	292		
Fodertipset partnerskap	80 000	80 000	60 000	
Försäljning tjänster	41 651	197 749	150 000	
Deltagaravgifter Ekodagarna	160 770	269 650	240 000	
Webshop			10000	
Insamling 90-konto		14 728	50000	
Lönebidrag/sjuklöneersättning	15 315			
Öresutjämning		-6		
Summa intäkter	7 018 161	8 299 655	5 570 685	
Kostnader				
Köpta tjänster föreningen	2 687 493	534 417	300 000	Om fler regionala projekt tillkommer kan vi flytta om så vi har 100-200 000 kr till här
Köpta tjänster Utsädesprojekt (NYTT)			42 600	
Köpta tjänster 1324 Ekhaga-projekt Ekodagar			50 000	
Köpta tjänster 349 Sorghum			40 000	
Köpta tjänster projekt 427 Marknad		850 106		Inbakat i totalsumma nedan "Övriga utgifter"
Tidningen	536 418	555 752	560 000	
Kostnad insamlingsverksamhet inkl webshop			20 000	Ny pga ny verksamhet 2024
Kostnad medlemsvärning	49 763	4 115	50 000	
Kostnad för kontor inkl. telefon	221 805	236 845	100 000	
Möteskostnader inkl kost o logi (Ekodagar mm)	361 768	318 946	250 000	
Kommunikation, mässor och reklam	233 095	180 717	60 000	
Portokostnader	66 192	37 092	40 000	Ska avveckla fysiska utskick under året
				Högre pga flyttat IT-tjänster hit istället för tidigare fört på "Inköpta tjänster" samt att redvisningskostnaderna blir högre vid övergång till ny byrå
Redovisningstjänster och IT-tjänster	189 008	220 964	400 000	
Medlemskap i organisationer	62 528	65 459	65 000	
Övriga externa kostnader föreningen	12 877	12 758	10 000	
Övriga externa kostnader "EKO-sept Gävleborg"				
Övriga externa kostnader 355 Utsädesprojekt (NYTT)			38 333	
Övriga externa kostnader projekt 250		160 056		
Övriga externa kostnader projekt 427 Marknad		968 279	830 185	Klumpsumma inköpt tjänst och övriga kostnader
Löner anställda EL på föreningen	1 801 379	2 006 799	1 215 000	
Löner EL inom "EKO-september Gävleborg"				kostnader inom projekt om det beviljas under våren
Löner OS inom "EKO-september Gävleborg"				
Löner anställda EL inom 355 Utsädesprojekt			542 300	
Löner anställda EL inom vall-projekt			50 000	
Löner HS inom 355 utsädesprojekt			97 300	
Löner anställda EL inom 427 Marknad			35 000	
Löner EMC och OS projekt 427 Marknad		345 600	35 000	
Arvoden, styrelsen	106 001	147 091	140 000	
Resor och Bilersättningar	37 259	24 427	40 000	
Sociala avgifter	716 666	824 378	485 000	
Övriga personalkostnader	13 592	26 530	10 000	
Räntekostnader	-11 190	3 207		
				Förtroendevaldträff behöver ske ideellt eller distriktsfinansierat. Styrelsen kan prioritera om under året om medel tillkommer t.ex. via lyckad medlemsvärning eller insamlingsverksamhet
Distriktsfond	102 017	109 027		
Summa Kostnader	7 186 671	8 668 597	5 505 718	
Avskrivning	3 120	3 120		
Resultat	-172 630	-372 062	64 967	

FASTSTÄLLANDE AV FÖRBUNDETS MEDLEMSAVGIFTER 2025

Styrelsens föreslår stämman

att bibehålla medlemsavgifterna på samma nivå som idag, vilket innebär:

Medlemskategori	Medlemsavgift
Omsättning under 250 000 kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 850 kr
Omsättning 250 000 kr - 1 milj. kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 1 800 kr
Omsättning 1 milj. kr - 2 milj. kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 2 400 kr
Omsättning 2 milj. kr - 3 milj. kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 3 100 kr
Omsättning 3 milj. kr - 4 milj. kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 3 800 kr
Omsättning mer än 4 milj. kr	Medlemsavgift 400 kr Serviceavgift 5 200 kr
Familjemedlem (få ej tidning)	Medlemsavgift 200 kr
Medlem som inte är lantbrukare	Medlemsavgift 800 kr

Serviceavgift + moms. Vid beräkning av omsättningen tas inte omsättning i skog och övrig verksamhet med.

För varje medlem betalas 100 kr till distriktsföreningen. För varje familjemedlem betalas 50 kr till distriktsföreningen.

Proposition till stämman 2024-03-14

Förslag till stadgeändring

Sammanfattning

Styrelsen föreslår en uppdatering av föreningens stadga §10, för att säkerställa att enskilda medlemmar inte ska kunna göra anspråk på föreningens medel om föreningen skulle upplösas. Detta behövs enligt villkor från Svensk insamlingskontroll för att föreningen ska kunna bedriva planerad insamlingsverksamhet med 90-konto.

Förslag till beslut

Årsstämman beslutar

att ändra föreningens stadga enligt förslag om tillägg (**fetmarkerat**) till:

§ 10. Stadgeändring och upplösning

För ändring av stadgarna eller upplösning av förbundet fordras beslut av två på varandra följande förbundsstämmor med minst 2 månaders mellanrum, varav en skall vara ordinarie förbundsstämma.

I händelse av förbundets upplösning skall dess återstående tillgångar anslås för ändamål som står i överensstämmelse med förbundets ändamål **samt att medlem inte ska kunna göra anspråk på någon del av egendomen.**

Bakgrund

Styrelsen beslutade under 2023 att påbörja arbetet med en förstärkt insamlingsverksamhet för att möjliggöra för fler typer av intäktskällor för kärnverksamheten med påverkansarbete i enlighet med föreningens syften. Ett viktigt led i detta var att ansöka om 90-konto hos Svensk insamlingskontroll. Detta beviljades i december 2023, men med villkoret att stadgarna uppdateras så att det blir tydligt att enskild medlem inte kan göra anspråk på föreningens tillgångar vid eventuellt upplösande av föreningen.

I Svensk insamlingskontrolls föreskrifter för 90-konto står det under §2 näst sista stycket följande:

“Om insamlingsorganisationen är en förening eller ett trossamfund ska i dess stadgar föreskrivas att tillgångarna ska disponeras på sätt som överensstämmer med organisationens ändamål, om organisationen upphör, samt att medlem inte ska kunna göra anspråk på någon del av egendomen.”

Budgetmässiga konsekvenser

Insamlingsverksamhet syftar till att öka möjligheterna för finansiering av föreningens verksamhet och i förlängningen skapa bättre förutsättningar för att verka för föreningens ändamål, enligt stadga §2.

SVAR PÅ INKOMNA MOTIONER

Styrelsen ser med glädje att flera motioner kommit in till stämman på liknande teman och med snarlika konkreta beslutsförslag. Därför har styrelsen kategoriserat dem och svarar samlat med beslutsförslag till stämman per kategori, i syfte att göra lättare att följa och tydliggöra vad de olika förslagen innebär för föreningens arbete framåt.

Följande teman har motionerna delats in i:

1. Marknad och eko-kooperation (motion 1.2, 1.3 samt motion 2)
2. Strategisk konceptutveckling eko och KRAV (motion 1.1, motion 3 och motion 4)
3. Konventionella restflöden i eko-odling (motion 5 och motion 6)
4. Nitrit i KRAV-chark (motion 7, 8 och 9)
5. Ekoersättningen i CAP (motion 10 och 11)

Efter styrelsens motionssvar finns inkomna motioner i följande ordning:

- Motion 1 – Vårt mervärde är vårt eget
- Motion 2 – Ekologiska varors marknadsföring
- Motion 3 – Hållbart ekoutställe
- Motion 4 – Att stå på egna ben
- Motion 5 – Att behålla russinen i EKO-kakan
- Motion 6 – Hållbar näring
- Motion 7 – Att blunda för hälsa
- Motion 8 – Man blundar för hälsa
- Motion 9 – Skada för båda hälsa och tillit
- Motion 10 – Underlättande av miljöstödsbetalning
- Motion 11 – Underlättande av miljöstödsbetalning

1. Marknad och renodlad eko-kooperation (Motion 1.2, 1.3 samt 2)

Sammanfattning:

Motion 2 och motion 1.2 från Skaraborg handlar om att förstärka arbetet med att dels påverka befintliga kooperativa förädlingsföretag att bättre jobba för den ekologiska affären och sina ekologiskt certifierade medlemmar, samt att själva i föreningens regi verka för nya renodlade eko-kooperativ.

Vidare föreslår motion 1.3 att föreningen får uppdraget att undersöka och utforska ekomarknaderna ur ett europeiskt och svenskt perspektiv och verka för att en till exempel vecko- eller månadsvis prisstatistik för avsaluprodukter tas fram.

Styrelsens svar:

Beslutsförslag i motion 2 och 1.2 anser styrelsen besvarad i och med en av målformuleringarna inom verksamhetsområde Marknad i till stämman föreslagen verksamhetsplan, som lyder: "... Stärka medlemmar och distrikt i att själva påverka sin marknad och prissättning". Detta arbete är konkret planerat för året till att handla om att underlätta möten för producenter som vill gå samman och driva frågor gentemot sina befintliga kooperativ, eller starta ett nytt samarbete. Det betyder inte att vi i föreningens regi startar upp nya kooperativ, men att vi aktivt ska främja medlemmar och förtroendevalda med underlag, analys och nätverk för att komma vidare i handling.

Styrelsen är positiv till motion 1.3, men konstaterar att det är ett större arbete än vad som ryms inom den knappa budget som finns för 2024 och föreslår istället att styrelsen får i uppdrag att söka finansiering för att därefter kunna initiera arbetet.

Styrelsens förslag till beslut motion 1.2, 1.3 samt motion 2

Med ovanstående motivering anser styrelsen att att-satserna i motion 2 samt 1.2 och 1.3 besvarade, samt föreslår stämman besluta:

att uppdra åt riksstyrelsen att under 2024 söka finansiering för ett förstärkt analysarbete om den ekologiska råvarumarknaden ur ett europeiskt och svenskt perspektiv, för de branscher och kategorier där det efterfrågas av medlemmarna.

2. Strategisk utveckling av eko-konceptet (motion 1.1, 3 och 4)

Sammanfattning:

Motion 1.1 lyfter vikten av att driva på för att KRAV ska arbeta mer för de svenska ekologiska mervärdena.

Vidare handlar motion 3 och motion 4 om att lyfta en strategisk diskussion kring ekologisk produktion som koncept samt att ekolantbruket bör frigöras från konventionella sidoflöden genom att snabbare ta bort dispensförfarande för bruksutsäde samt påverka KRAV och Jordbruksverket för att underlätta svensk produktion av utsäde för ekologisk odling.

Styrelsens svar:

Styrelsen ser att motion 1.1 samt hela motion 3 och motion 4 aviserar djupt strategiska utvecklingsfrågor som kommit upp i flera medlemsforum, inte minst under höstens lantbrukarträffar tillsammans med KRAV och förtroendevaldaträffen i Kolsva. I till stämman föreslagen verksamhetsplan har styrelsen därför gjort en tydlig förflyttning genom att införa ett nytt arbetsområde kallat "strategisk eko-utveckling" där långsiktigt arbete tillsammans med KRAV för ökad nytta, legitimitet och lantbruksförankring ingår. En annan del av det området är att kraftfullt stärka upp arbetet med att främja ekologiskt utsäde odlade under svenska förhållanden, med ett nyligen beviljat treårigt projekt tillsammans med HS konsult och försöksodlingar på SLU.

Styrelsens förslag till beslut motion 1.1, 3 samt 4

Styrelsen anser därför i grunden att förslagen i motion 1.1, hela motion 3 och motion 4 besvarade genom målsättningarna i verksamhetsplanens område "Strategisk ekoutveckling".

Styrelsen föreslår stämman besluta

- att uppdra åt riksstyrelsen att arbeta vidare i enlighet med intentionen i motion 1.1, 3 samt 4 inom verksamhetsområdet "Strategisk ekoutveckling", samt
- att Ekologiska Lantbrukarna under året prioriterar en fortsatt dialog med KRAV om den svenska ekoproduktionens utveckling, särskilt med avseende på svenska ekologiska mervärden samt förtroenderisker som till exempel konventionell djurhållning och ekologisk odling på samma gård kan medföra.

3. Konventionella restflöden (Motion 5 och 6)

Sammanfattning:

Motion 5 och 6 handlar om att med en rimlig tidsplan minska konventionella restflöden av växtnäring, spannmål- och fröhalv i ekologisk odling.

Styrelsens svar:

Detta är ett angeläget och viktigt tema som vi redan planerar att driva vidare, inte minst i dialog med KRAV. Under 2024 planerar vi till exempel för ett par lantbruksmöten på specifika teman, där konventionella restflöden kommer att komma in relaterat till beredskap och robusthet.

Styrelsen ser dock att det är för specifikt att besluta att föreningen "ska driva i regelkommittén" eller vilken specifikt tidsplan ett införande av strängare regler bör ha. Vilket forum som bäst adresseras inom KRAV bör bedömas av de förtroendevalda och anställda som jobbar med frågorna och exakt regelydelse och tidsplan för införande bör tas fram i sedvanlig regelprocess inom KRAV.

Styrelsen förslag till beslut motion 5 och 6

Styrelsen välkomnar en diskussion om vilken linje föreningen ska driva i de här frågorna men anser att förslaget om att specifikt driva frågan i regelkommittén inte är görligt och föreslår därför stämman besluta:

- att avslå motion 5, samt
- att bifalla motion 6 och uppdra åt riksstyrelsen att initiera en strategisk dialog om växtnäring med konventionellt ursprung i ekologisk produktion i Ekologiska Lantbrukarnas olika forum under året, samt
- att frågan om konventionella restflöden av växtnäring prioriteras i den fortsatta dialogen med KRAV.

4. Nitrit (motion 7, 8 och 9)

Sammanfattning:

Styrelsen ser att motion 7, motion 8 och motion 9 föreslår att föreningen ska lägga förslag till KRAV om att åter ompröva beslutet om att tillåta nitrit i KRAV-märkt chark på samma nivå som EU-reglerna.

Styrelsens svar:

Denna fråga drev vi hårt under 2023 och har på alla sätt försökt påverka för att den mer restriktiva hållningen med inga nivåer av nitrit i KRAV-märkt skulle bibehållas. Vi förlorade frågan 2023, och konstaterar att det inte finns några omständigheter som ändrats som skulle öka våra chanser att få igenom en ändring av det av KRAVs styrelse tagna beslutet. Tvärtom ser vi däremot stor risk att om vi lägger tid och kraft på att ändå försöka återuppta denna fråga nu, så tappar vi momentum och förtroende i det stora arbetet med att driva den strategiska eko-utvecklingen i relation till KRAV, i enlighet med till stämman föreslagen verksamhetsplan, område "Strategisk eko-utveckling" samt innehållet och förslagen i till stämman inkomna förslag i motion 1, 3, 4, 5 och 6.

Styrelsen ser det som enormt viktigt att föreningen kan prioritera det långsiktiga arbetet på detta område framför att försöka ta upp nitritfrågan till beslut igen just nu. Med det sagt är det dock troligt att frågor om tillsatser kommer som en del i de samtal och utvecklingsarbete som ska göras inom området "strategisk eko-utveckling" och den dialog och påverkan inom KRAV som ingår i det.

Styrelsens förslag till beslut, motion 7, 8 och 9

Med ovanstående motivering föreslår styrelsen stämman besluta:

- att avslå motion 7, 8 och 9, samt**
- att föreningen anser att KRAV-märkt ska stå för tillsatsfri produktion, samt**
- att frågan om godkända tillsatser inklusive nitrit i charkprodukter ska finnas med i de dialoger som förs med KRAV under året, särskilt i relation till den regelöversyn som ska göras med sikte på 2025.**

5. Tema ekoersättningen i CAP

Sammanfattning:

Motion 10, andra att-satsen samt motion 11, första att-satsen båda handlar om att påverka Jordbruksverket angående rutiner och tidsplaner för utbetalning av miljöersättningar inklusive ekologiskt samt påtala hur mycket det påverkar branschen när detta inte fungerar.

Vidare föreslår motion 10 i första att-satsen samt motion 11, andra att-satsen, att föreningen ska verka för att eko-ersättningen återgår till 5-åriga åtaganden istället för den ettåriga ersättning det nyss ändrades till.

Styrelsens svar:

Att påverka Jordbruksverket angående utbetalning av miljöersättningarna är helt i linje med vad föreningen både förtroendevalda och tjänstepersoner på kansliet prioriterat högt senaste året och ämnar fortsätta att göra. Däremot ser styrelsen annorlunda på möjligheten och nyttan av att verka för återinförande av femåriga åtaganden för ekologisk produktion.

Det söktes ersättning för ekologisk produktion på cirka 500 000 hektar 2023, vilket är ungefär 100 000 hektar mindre än året innan. Den största drivkraften till det är dock flera år av försämrade ekotillägg från industrin och tydliga signaler om att efterfrågan på marknaden minskar (vilket i sin tur orsakats av en ovilja och brist på engagemang i bransch och handel). De låga priserna på ekologisk råvara sammanfaller också med att många av de femåriga åtagandena för ekologisk produktion löpte ut. Historiskt visar alla analyser som föreningen gjort under åren att det ofta är ett eftersläp där fler lämnar i slutet av en programperiod. 2023 års tapp är förvisso historiskt stort, men inte unikt i mönster. Det innebär att med den ettåriga eko-ersättningen borde det över tid bli ett jämnare avhopp, och med det mindre risk för att stödvillkor verkar marknadsstörande. I ett läge där marknaden vänder uppåt innebär den ettåriga hanteringen tvärtom också att det också är lättare att ansluta till eko.

Samtliga konsekvensanalyser som gjordes av Jordbruksverket visade också att risken för den typ av kraftigt försenade utbetalningar som vi drabbades av under förra programperioden, där lantbrukare väntade i flera år på utbetalning, minskar radikalt med en ettårig ersättning. De sena utbetalningarna av 2023 års miljöersättningar inklusive eko var inte en sådan försening, utan en dålig prioritering i Jordbruksverkets ordinarie tidsplan. Även underlag från IFOAM Organics Europe visar på liknande: för länder med stor andel ekologisk jordbruksareal och många ekolantbruk som söker är det bättre med ettårig än femårig ersättning.

Av alla dessa anledningar ovan var föreningen odelat positiv angående ettårig ekoersättning i remissvar och dialoger inför den senaste CAP-reformen. Den

samlade bedömningen nu är att det är för tidigt att utvärdera hur det fungerar, och att det finns mycket annat som förklarar varför många svenska lantbruk lämnat ekocertifieringen senaste året.

Styrelsens förslag till beslut, motion 10 och 11

Med ovanstående motivering föreslår styrelsen stämman besluta:

- att avslå bägge att-satserna 10.1 och 11.2 om 5-åriga ekostöd, samt
- att Ekologiska Lantbrukarna under året driver påverkansarbete med målet att utbetalningarna av miljöersättningar kommer ut på det år de avser, samt
- att arbeta för att ersättningsnivåerna och budgetutrymme för ekologisk produktion ökar för att möjliggöra för fler att ansluta igen.

INKOMNA MOTIONER OCH SKRIVELSER

Motion 1 - Vårt mervärde är vårt eget

I en allt mer globaliserad värld är det viktigt med omvärldsanalys och ett mer utåtriktat arbete för föreningens medlemsnytta.

Vi läser dagligen skräckscenarier i media om eko-branschens nedgång på alla fronter och vi förtvivlas alla över om det är en bransch att hålla fast vid.

Avsaknaden av ett driv från våra inköpande kooperativ att lyfta eko-branschen trots mycket investering i produktion gör att många vacklar i tron om att dagens struktur på marknaden är den mest lämpliga.

Vi när en önskan eller dröm om ett mer renodlat eko-kooperativ oavsett inriktning såsom kött, mjölk, grönsaker eller spannmål, och vi tror det är vägen framåt för att lyfta hela vår bransch/nisch. Vi tror även att en större särskiljning i handelsledet kan göra vår kommunikation mot kund och i butikshyllan betydligt mer framgångsrik och rak då vi kan fokusera enbart på vår produkts fördelar.

Vi förstår att det kan vara svårt att bryta ur eko-segmentet ur fabriksvolymen men en tanke kan vara att man samlar volymen för att vidare låta ledig industrikapacitet ta hand om själva process- och tillverkningssteget och göra affären mellan ett tänkt eko-kollektiv och detaljhandeln. Vi är trötta på att hamna i bakvattnet med vår premiumprodukt gång efter annan och måste tänka nytt för att inte hamna på efterkälken.

Därför motionerar vi om att:

-Ekologiska Lantbrukarna driver på för att KRAV kraftfullt jobbar för det svenska ekologiska mervärdena.

-föreningen får uppdraget att utreda och verka för en mer driven producentförening som kan samla produkt och volym.

-föreningen får uppdraget att undersöka och utforska ekomarknaderna ur ett europeiskt och svenskt perspektiv och verka för att en t.ex. vecko eller månadsvis prisstatistik för avsaluprodukter tas fram.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 2 - Ekologiska varors marknadsföring.

Just nu känns det motigt för svenska ekologiska bönder. Allt ifrån de styrande i riksdagen till våra föreningar (Arla m.fl) samt de stora handelskedjorna visar inget intresse för att marknadsföra och visa på bra miljöval som ligger i vårt intresse och är nödvändigt för vår planet.

I flera av våra grannländer ökar intresset för ekologisk mat även om bönderna på flera håll protesterar mot ett miljövänligare Europa.

Den utveckling som vi ser i Sverige just nu känns inte bra och alla goda krafter behöver samarbeta för att ändra inriktning. Vi ser idag att många lantbrukare hoppar av eko för att man inte får leverera, men också att lönsamheten inte räcker till.

Därför vill vi:

-att Ekologiska lantbrukarna med kraft agerar mot de företag och föreningar som slår undan benen för det ekologiska alternativet.

Östergötland den 8 februari 2024.

Viktor Jonsson

Motion 3 - Hållbart ekoutsäde

Länge har ekologisk marknad i ett uppbyggnadsskede förlitat sig allt för mycket på det konventionella lantbrukets sidoflöden av utsäde för att fylla ett behov. Gång efter annan har dispensförfarande slagit undan benen för en hållbar produktion av utsäde med goda ekologiska egenskaper.

Detta erosiva beteende med utsädesbranschens "just in time"-tänk för lagerhållning tillsammans med ingen eller närapå noll förädling av speciellt ekologiskt lämpligt sortmaterial riskerar tömma vår möjlighet att odla på sikt. Detsamma ser vi på det strategiska arbetet med framtagande av hybrid sorter vilket likriktar utbudet i alldeles fel riktning då vi alla vet att en mångfald av sorter är en av de både billigaste och miljöriktiga sätten att producera grödor på utan kemikalier, den bästa besparingen av kemikalier är ju den man aldrig behövde applicera på det vi ska äta.

EU:s beslut om 100% ekologiskt utsäde 2037 som är taget är något vi alla måste försöka skyndsamt strategiskt börja jobba mot. Ett ökat fokus på att skynda på detta arbete i vårt svenska led är bara en fördel för att inte riskera stå utan produktionsmedel och tillgängligt utsäde är av högsta prioritet.

Dagens utsädesbransch kommer aldrig driva på mer än vad just regelverket säger och vi ser redan idag olyckligheten på framförallt vallfrö och potatis hur det slår olyckligt då man lurpassar procentsatser år efter år. Vi utarmas även på lämpligt sortmaterial då vi i branschen aldrig har tagit initiativet över frågan.

Vi medger att vi ser en utmaning att vissa producenter kanske riskerar stå utan ekologiskt utsäde att så, men ser att en lämplig regel då kan vara att man tillåts odla det separata tillfället med konventionellt obetat utsäde men inte är möjlig att t.ex. KRAV-certifiera alternativt säljas i samma kanal som "karensfoder år 2".

Vi vill kunna stå rakryggade i kommunikation till både kollegor och samhälle och trovärdighet börjar på vår gårdsnivå!

Vi önskar därför föreningen driva på för:

-att snabbare ta bort dispensförfarandet för bruksutsäde

-att påverka både KRAV och Jordbruksverket att uppmuntra och underlätta regelmässigt en svensk produktion av utsäde för en mångfald av sorter och minskad sjukdomsimport.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping. Ordförande Per Fredriksson

Motion 4 - Att behålla russen i EKO-kakan

Att kunna säkerställa en ekologisk produktion med allt vad det innebär är viktigare än någonsin i en värld där marknadskrafter alltid försöker utnyttja varje litet kryphål som står till buds. Man ser med bestörtning på hur många tyvärr använder ett regelverk för att plocka russen ur kakan och åka snålskjuts på kollektivet genom att låta animalieproduktion köras konventionellt och marken certifieras enligt ekologiska regler. Det frångår ju hela principen med självförsörjningsgraden man högaktar så fullt i KRAV:s regelverk och är ju inte alls på det viset en ekologisk produktion var tänkt att utgöras som och allra minst det kunden i slutändan trodde sig behöva stötta när den gör sitt medvetna val i hyllan och köper KRAV-märkta produkter. Det vore klädsamt och föreningen tar ställning för sin egen produktionsform.

Vi yrkar därför på:

-att lyfta en strategisk diskussion enligt motion på riksnivå.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 5. - Att stå på egna ben

I framtidens samhälle kommer förmågan att överleva på egna meriter mer efterfrågas. Det svenska ekologiska lantbruket kan vara en spelare att räkna med i detta framtidsscenario och vi tycker det självklart att tiden är mogen nu för att försöka få till en ändring så konventionell halm av spannmål och fröhalm inte längre regelmässigt tillåts. Med en så pass stor och välutvecklad ekologisk certifierad areal av både spannmål och bete så ser vi inga hinder att behovet kan förses.

Vi anser att en rannsaking av vår produktion är viktig att göra för att stå trygga i vår kommunikation mot både konsument och våra kollegor som valt andra produktionssätt.

Vi yrkar på att:

-riksstyrelsen driver frågan mot KRAV i regelkommittén att ta bort möjligheten att använda konventionell restprodukt likt spannmål- och fröhalm.

-riksstyrelsen kommunicerar en sund tidsplan till KRAV så lämpligare byggnader och ekologiska samarbeten kan komma på plats: ex max 50% inköpt konventionell halm inför stallperiod 2026 och helt förbjudet inför 2028.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 6 - Hållbar näring

Att kunna stå för en produkt man hävdar har minimal påverkan av den svarta kol-atomen kräver i verkligheten ett mycket mer rakryggat regelverk än vad vi förlänats.

Regelverket tillåter idag införsel och användande av mineralgödsel med fossilt ursprung med både EU-lövet och KRAV:s goda insyn genom den ohejdade tillåtna införseln av konventionell stallgödsel som godkänd växtnäring i ekologisk produktion. Vi inser efter en liten utblick i världens olika regelverk att vi har en svårighet i vår liberala syn på växtnäringstillförsel vilket ligger oss i fatet vid t.ex. export till andra marknader som förbjuder sådan här greenwashing och omvandling till ekologiskt godkänd gödsel efter ett varv på en konventionell gård.

Vi vill en gång för alla stänga denna möjligheternas charad som närmast är att likna vid "kejsarens nya kläder" och stå upp för det helt ekologiska tänket enligt vår ändmålparagraf 2 i våra stadgar.

Vi yrkar på att:

-frågan lyfts till riks för dialog om växtnäring med konventionellt ursprung.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 7 - Att blunda för hälsa

Rena livsmedel, få tillsatser och en god djurvälstånd har blivit och varit ett signum för producenter av charkvaror enligt KRAVs regelverk. Konsumenterna har gång på gång visat producenterna av KRAV-märkta produkter att man värdesätter hälsan genom att välja nitrit-fria livsmedel.

EU-kommissionens undersökningar och forskning ger oss fakta på bordet i samma fråga att det är förenat med förhöjd cancerrisk i vårt matsmältningssystem där nitrit förvandlas till nitroser i tarmar osv.

Det är med bestörtning vi ser då hur industrin tror sig vinna framgång i försäljningsledet när man frångår denna viktiga regel som just nitritfrihet för att mainstreama ett flöde av griskött till konsument och rättfärdiga en uppenbart otillräckligt hygienisk tillverkningsprocess. Att sänka ambitionen i både hälsoarbetet och livsmedelshygien under KRAVs varumärke gör oss bestörta som övriga licenskunder till ett varumärke vi lärt oss att högakta i denna fråga. Vad är nästa steg? En möjlighet till antigroddmedel i potatislager? Syntetiska aminosyror i äggproduktionen? Ett stänk fossilfri Axan från grön el för att motverka markpackning av gödseltunnor med konventionell flytgödsel?

Allt i industrialismens goda namn för att nå ut med eko för den breda massan till en låg kostnad!

En sällan skådad dålig tajming i livsmedelsfrågan om konsumentssäkerhet än just detta saknar motstycke i ekobranschens historia.

Vi vill därför att:

- föreningen aktivt lyfter frågan återigen i KRAVs regelkommitté om nitrits förbjudande i chark

- förening utförligt förklarar för KRAV att mervärden skapas på gårdsnivå och konsumenters hälsa är grundläggande för alla beslut som fattas då det är konsumenter som är det som förväntas betala för maten.

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 8 - Man blundar för hälsan

Rena livsmedel, få tillsatser och en god djurvälstånd har varit ett signum för producenter av charkvaror enligt KRAVs regelverk.

Konsumenterna har genom åren visat att man värdesätter hälsan genom att välja Nitrit-fria livsmedel. Väljer man KRAV-märkta livsmedel slipper man att läsa en lång innehållsförteckning av tillsatser.

EU-kommissionens forskning ger faktastödet, att det är förenat med förhöjd cancerrisk i vårt matsmältningssystem där nitrit kan omvandlas till nitroser i tarmarna.

Det är med bestörtning vi ser hur livsmedelsindustrin försöker vinna framgång i försäljningsledet för att kompensera en mindre bra hygien i tillverkningsprocessen genom att tillåta tillsats av Nitrit.

Att sänka ambitionen i både hälsoarbetet och livsmedelshygien under KRAVs varumärke är fel väg att gå.

Är nästa steg att tillåta antigroddmedel till potatis, syntetiska aminosyror i äggproduktionen, fossilfri axan från grön el för att motverka markpackning av gödseltunnor med konventionell flytgödsel?

KRAV har under 39 år byggt upp ett förtroende hos konsumenterna, genom att jobba för rena livsmedel i produktion och förädling.

Att radera detta är ett högt pris att betala. Det påverkar allt KRAV-certifierat, och i förlängningen konsumenternas förtroende för oss Ekologiska bönder.

Vi vill att:

- Ekologiska Lantbrukarna Sverige lyfter denna motion till KRAVs årsmöte om ett återinfört förbud mot Nitrit i KRAVprodukter

Ekologiska Lantbrukarna Halland - 2024-01-25

Årsmötet röstade bifall att motionen sänds vidare till Riksstämman

Ordförande Gun Ragnarsson i Halland

Motion 9 - Skadligt för både hälsa och tillit

Med bestörtning har vi registrerat KRAV-styrelsens beslut att framöver tillåta tolv hittills inte tillåtna tillsatser i KRAV-varor som är helt onödiga. En del av dem är direkt ohälsosamma, som t.ex. nitrit. Vi anser att beslutet skadar KRAVs varumärke samt konsumenternas tillit till KRAV och därmed oss bönder som fortfarande är basen för KRAV – även om det inte återspeglas i KRAV-styrelsens sammansättning. Vi undrar vems intressen det här beslutet gynnar, helt klart inte oss bönder. Man har inte heller haft en bred diskussion med alla som påverkas innan beslutet har tagits, utan det gick mycket fort.

Därför vill Ekologiska Lantbrukarna Sydost att:

-föreningen aktivt verkar för att dessa tillsatser och då främst nitrit i chark åter förbjuds inom KRAVs regelverk.

Sydost

Motion 10 - Underlättande av miljöstödsbetalning

Programperioderna i EU-stödets utformning ända sen vårt intåg i den europeiska gemenskapen har varit 5-åriga med sina för och nackdelar. Fördelar som långsiktighet, stabila förhållanden för brukare och spelregler har gjort att man vågat investera i både stallar och jord för en ekologisk omställning i Sverige bred front. Samtidigt har det gett myndigheter en stabil grund att sköta administration och stödfrågor och även branschens aktörer att tillhandahålla infrastruktur för det ekologiska lantbruket.

Detta året ser vi dock en helt annan trend med de nya 1-åriga åtagandena där man hals över huvudet ryckt bort denna drygt 25-åriga stabilitet i branschen och klarar t.ex. inte av att betala ut de miljöstöd vi är rättmätiga ägare till för våra miljötjänster vi per automatik tillhandahåller som ekobönder. Denna olyckliga ändring av åtagandelängd har skapat en pandemi av avhopp från vår produktionsform av sällan skådad art och förstört hela tanken bakom eko med långsiktighet då vi oftast tänker i längre banor än bara ett år. Vi avkrävs i regelverken en skriftlig växtföljd men vad är vitsen när vi inte uppenbarligen behöver tänka mer än ett år framåt i förväg numer.

Trasslet med datasystem för utbetalningen av 2023 års miljöstöd är ytterligare en ren farsartad hantering av jordbruksverket efter detta nådens år i vår bransch och måste skyndsamt upp på bordet för att inte upprepas igen då vi ser en jätterisk i fler avhopp från branschen inför kommande år.

Vi yrkar på riksstyrelsen att:

- ge Jordbruksverket inspel om hur detta slår grundat i denna motion
- jobba för att Jordbruksverket ändrar rutiner för utbetalning

Denna motion är antagen vid Ekologiska lantbrukarnas årsmöte den 18/1-24 Lidköping.

Ordförande

Per Fredriksson

Motion 11 - Underlättande av miljöstödsbetalning

Programperioderna i EU-stödets utformning har ända sen vårt intåg i den europeiska gemenskapen varit 5-åriga. Fördelarna med långsiktighet har varit stabila förhållanden för brukarna. I förlängningen har det bidragit till en ekologisk omställning genom de investeringar i stallar och jord som kommit till stånd. Samtidigt har myndigheterna fått en stabil grund för administration och stödfrågor liksom att branschens aktörer har fått möjlighet att utveckla en infrastruktur för det ekologiska lantbruket.

Detta året har den 29-åriga stabiliteten i branschen brutits och 1-åriga åtagande har införts. Förändringen är tvärs emot det ekologiska produktionssättet, där själva grunden är långsiktighet och där till exempel växtföljdsplaneringen sträcker sig minst en växtföljd framåt. Vi avkrävs dessutom att skriftligt redovisa en hållbar växtföljd, för vilket man kan ställa frågan: Varför, när åtagandet är ett år.

En omedelbar följd för Jordbruksverket, har varit att man inte klarar av sitt åtagande, att betala ut miljöstöden i tid. Förändringen har tyvärr även inneburit att många har lämnat den ekologiska produktionsformen.

Trasslet på Jordbruksverket med utbetalningen av miljöstödet detta år, som dessutom har sammanfallit med ett för många dåligt skörderesultat, har påverkat många producenters likviditet och framtidstro.

Branschen är helt beroende av kontinuitet och stabila regler och ett seriöst arbetande Jordbruksverk.

Vi yrkar för att Riksstyrelsen:

- ska ge Jordbruksverket inspel om branschens påverkan av Jordbruksverkets tillkortakommande, samt att verka för att Jordbruksverket ändrar utbetalningsrutiner till innevarande stödår
- Ska arbeta för att återinföra 5-åriga åtagande för ekologisk produktion.

2024-01-25

Årsmötet röstade bifall att motionen sänds vidare till riksstämman.

Gun Ragnarsson ordf. i Halland